

Handreiking voor de verantwoording van de PGB's 2015 in de jaarrekening van gemeenten

8 februari 2016

Inleiding

De verwachting is dat gemeenten met problemen worden geconfronteerd bij het bepalen welke lasten en nog te verrekenen bedragen in de gemeentejaarrekening 2015 moeten worden verwerkt ten aanzien van de PGB-trekkingsrechten. Deze problemen hangen samen met enerzijds het (late) tijdstip waarop de verantwoording en de uitkomsten van de accountantscontrole daarop door de SVB – waarvan de gemeenten gebruik moeten maken - beschikbaar zullen zijn en anderzijds met de verwachting dat de controleverklaring van de SVB accountant niet goedkeurend zal zijn.

Deze handreiking heeft als doel deze problematiek en de daarbij te doorlopen stappen voor zowel de afstemming gemeente/SVB, het opstellen van de jaarrekening van de gemeenten als de accountantscontrole van de gemeentelijke jaarrekening zoveel als mogelijk hanteerbaar te maken. Deze handreiking is tot stand gekomen met inbreng van de VNG, de NBA, de SVB, commissie BBV en de ministeries VWS en BZK, en bevat een suggestie met betrekking tot het te doorlopen jaarrekeningproces. Uiteindelijk maakt de gemeente hierin haar eigen afwegingen (zie ook de opmerkingen tot slot).

Achtergrond

De SVB heeft in afwijking op het controleprotocol aangegeven op 1 april 2016 te komen met de controleverklaringen behorend bij de verantwoording van de door de SVB betaalde PGB-bestedingen, op wetniveau (Wlz, WMO, Jeugdwet), voor de periode 1-1-2015 t/m 31-12-2015 (op kasbasis). In een bijlage bij de verantwoording op wetniveau worden realisatiecijfers op gemeenteniveau weergegeven.

De Audit Dienst van de SVB verwacht, op basis van de bevindingen tot op heden en de verwachte mate van herstel, dat de SVB accountant geen goedkeurende controleverklaringen kan afgeven bij de verantwoordingen 2015 met betrekking tot de door de SVB betaalde PGB bestedingen (bij de Wlz, Wmo en Jeugdwet) vanwege een te hoog percentage fouten en onzekerheden bij zowel de rechtmatigheid als getrouwheid van de door de SVB betaalde PGB bestedingen. In de verantwoording zal de SVB deze fouten en onzekerheden zo specifiek mogelijk toelichten en aangeven welke rechtmatigheidsfouten vermijdbaar/onvermijdbaar zijn. Daarnaast ontbreekt momenteel voldoende assurance bij de in de SVB systemen vastgelegde budgetten en voorschotten. Ook zal er geen Standaard 3402 NV COS assurance rapportage opgesteld kunnen worden.

Deze feiten leiden enerzijds tot activiteiten aan de zijde van de gemeenten en de SVB, en anderzijds tot de behoefte om gemeenten en hun accountants inzicht te geven hoe hiermee omgegaan moet worden bij het opstellen van de jaarrekening 2015 en de controle daar op.

Overwegende dat:

- a) de gemeente mede ter bepaling van de PGB posten een eigen PGB basisregistratie heeft;
- b) de gemeente in de reguliere situatie moet kunnen steunen op (de verklaring van) de SVB teneinde zekerheid te krijgen over de PGB posten in de gemeentelijke jaarrekening;
- c) gemeenten in de regel reeds vanaf medio februari de (concept) jaarrekening opstellen en daarin posten willen opnemen die alleen bij uitzondering later nog wijzigen;
- d) als de benodigde informatie aanwezig is het college van B&W de gemeenten de opgemaakte jaarrekening inclusief het verslag van bevindingen en idealiter gelijk ook al de controleverklaring van de accountant vanaf medio april aan de gemeenteraad aanbieden;
- e) de gemeentewet regelt dat het college de jaarstukken, vergezeld van accountantsverklaring en verslag van bevindingen binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar, aan gedeputeerde staten zendt;

- f) het jaar 2015 een bijzonder jaar was waarover de SVB zal afwijken van het reguliere controleprotocol (er zal geen Standaard 3402 NV COS assurance rapport bij het proces van door de SVB betaalde PGB-bestedingen afgegeven worden; dit heeft effecten op de waarde van de SVB rapportage voor en doorwerking in de jaarrekening van individuele gemeenten die geanalyseerd moeten worden. Tevens heeft de SVB confirmatie van voorschot- en budgetstanden van gemeenten nodig.);
- g) de Audit Dienst van de SVB verwacht fouten en onzekerheden te constateren in de door de SVB betaalde PGB bestedingen welke een goedkeurende verklaring van de SVB accountant bij de verantwoording van de SVB onmogelijk maken;
- h) de SVB naar verwachting op 1 april 2016 over deze fouten en onzekerheden zal rapporteren;
- i) daarnaast het structurele proces van het afsluiten van persoonsgebonden budgetten door de SVB vanwege declaratie- en correctietermijnen e.d. deze periode structureel ruim overschrijdt en 1 juli 2016 definitief tot afronding komt in afrekening met de gemeenten;
- j) vanuit dit proces van budgetafsluiting daarom ook na februari resp. na april 2016 mutaties in door de SVB betaalde PGB-bestedingen over 2015 kunnen plaatsvinden, welke hun weerslag kunnen hebben in de PGB posten in de gemeentelijke jaarrekening;

- k) de NBA voorschrijft dat de accountant, ingeval bij de gemeente sprake is van een materiële geldstroom voor wat betreft de PGB's, met het afgeven van de controleverklaring bij de gemeentelijke jaarrekening moet wachten op de gecertificeerde verantwoording van de SVB, inclusief het uitvoeren van een review op de door de Audit Dienst van de SVB verrichte werkzaamheden, en daardoor een spanning met de reguliere planning in het jaarrekeningtraject kan ontstaan. De NBA geeft aan dat hierbij ook rekening gehouden moet worden met mogelijke effecten van de afhandeling van andere processen zoals de natura-contracten;

ontstaat de behoefte aan een handreiking waarin stap voor stap wordt beschreven op welke wijze gemeenten zo gefundeerd mogelijk onderbouwde PGB posten voor Jeugd en WMO en bijbehorende balansposten kunnen opnemen, evenals een afweging kunnen maken om – zo dit voor de gemeentelijke jaarrekening en controleverklaring van materiële betekenis is en daarbij ook rekening

houdend met de materiële betekenis van andere (vertraagde) processen – zo nodig te kiezen voor het later aanbieden van de jaarrekening aan de gemeenteraad en/of het parallel laten lopen van bepaalde zaken.

Uitwerking stappenplan

De gemeente neemt in februari 2016 in de jaarrekening posten op m.b.t. de lasten PGB WMO en lasten PGB Jeugd, evenals de daarmee samenhangende balansposten. De hoogte van deze posten kan de gemeente vaststellen door het doorlopen van onderstaande stappen. Benadrukt wordt dat het van de omvang van de gemeente en het aantal budgethouders zal afhangen of het nodig, respectievelijk mogelijk is om alle stappen integraal voor het gehele bestand uit te voeren.

Stap 1: bepalen van de (maximale) soll positie van de PGB-lasten op basis van de verstrekte beschikkingen/budgetten (februari):

- a) Het is van belang dat de gemeente in het kader van de jaarrekening 2015 zorg draagt voor een betrouwbare basisregistratie van de verstrekte beschikkingen per wet (WMO, Jeugdzorg). Het totaal van de beschikkingen is in beginsel het maximale budget en daarmee de soll-positie voor de post PGB Lasten in de jaarrekening.
- b) De gemeente stemt haar eigen basisregistratie 2015 op BSN niveau per wet (WMO, Jeugdzorg) af met de registratie van de SVB. Specifiek wordt hierbij gekeken naar recht (juiste wet), hoogte en duur van de budgetten uit 2015. De SVB heeft hiertoe per 3 februari 2016 via de Portal een bestand beschikbaar gesteld met daarin opgenomen een overzicht per BSN, van de betreffende wet, het budget en begin- en einddatum. Dit bestand is een aanvulling op de al via de portal beschikbare informatie die reeds nu tweewekelijks via het portal beschikbaar wordt gesteld.
- c) De gemeente geeft bij voorkeur voor 20 februari 2016 aan de SVB aan welke budgetten wel en welke niet correct weergegeven zijn. De op 2 februari per email aan u verstuurd instructie van de SVB bevat de wijze waarop u dit kunt doen en wat de SVB voor u kan betekenen als u 20 februari niet mocht halen. Opgetreden verschillen kunnen diverse achtergronden hebben¹, zie stap 4 voor de opvolging van de verschillen.

Stap 2: Afstemmen van de voorschotten (februari)

Zowel de financiële administratie van de gemeente als van de SVB zal een stand weergeven m.b.t. de door de gemeente verstrekte voorschotten aan de SVB.

- a) De SVB vraagt aan gemeenten een confirmatie van de door de gemeenten betaalde voorschotten. Daartoe is door de SVB op 1 februari per email een overzicht verstrekt van de verstrekte voorschotten tot en met 31 december 2015 (ontvangsten 2016 m.b.t. 2015 zijn hierin tevens meegenomen). Indien gemeenten een bedrag over hebben gemaakt onder vermelding van een betalingsomschrijving dan heeft de SVB deze ontvangst geregistreerd onder de juiste

---

¹ bijvoorbeeld nog niet alle correcties over 2015 zijn verwerkt, er komen in 2016 nog correcties op beschikkingen en budgetten uit 2015 binnen bij de SVB, of er resteren ambtshalve budgetten die niet hersteld zijn.

wet. Wanneer de betaling niet voorzien was van een betalingsomschrijving dan heeft de SVB de betaling geregistreerd op een algemene rekening.

- b) Gevraagd wordt om uiterlijk 20 februari per mail door een daartoe bevoegde functionaris te bevestigen welke voorschotten wel en niet correct weergegeven zijn, zodat beide administraties met elkaar worden afgestemd en een goede basis geven voor de afrekening over 2015. Zie stap 4 voor de wijze waarop verschillen afgehandeld worden.

Stap 3 Informatie inwinnen over de bestedingen(februari-maart)

- a) De gemeente kan via de Portal WMO informatie verzamelen over de betalingen die door de SVB ten laste van de budgetten zijn gedaan. De portal geeft op BSN niveau het actuele bestedingsniveau weer, op kasbasis. De SVB onderzoekt momenteel in samenwerking met enkele gemeenten of de SVB informatie over door de SVB betaalde PGB-bestedingen in een bestand aan gemeenten kan verstrekken om dit proces van informatie verzamelen te faciliteren. Naar verwachting is medio februari duidelijk of dit lukt, de SVB zal u daarover informeren.
- b) Aangezien de gemeenten verantwoord op basis van baten/lasten is een extra bewerkingsslag nodig. In dit stadium zijn de bestedingen 2015 nog in beweging, budgethouders hebben wettelijk tot 10 weken na 1 januari de tijd om declaraties over 2015 in te dienen als deze nog moeten meelopen in de budgetafsluiting 2015, waarna de SVB maximaal 4 weken verwerkingstijd heeft². Hoewel in de praktijk veel declaraties sneller binnenkomen en verwerkt zullen worden, zal het bestedingsniveau na februari dus nog kunnen wijzigen. SVB levert daarom aanvullende informatie over de bedragen die na 31 december 2015 tot een mutatie op kasbasis leiden, maar die als PGB besteding 2015 (en dus een last 2015) worden aangemerkt. Hiertoe stelt de SVB begin februari aan gemeenten de uitkomsten van een schattingsmodule beschikbaar die een schatting (forecast) inhouden van de totale bestedingen in 2015. Informatie over door de SVB betaalde PGB bestedingen die na dit moment komt, treedt weer in de plaats van deze schatting.

Stap 4 Evaluatie van geconstateerde verschillen voor (de administratie van de jaarrekening³) (februari-maart)

- a) Alle hiervoor vermelde stappen kunnen verschillen te zien geven tussen de gemeente en de SVB. Het is uiteraard van groot belang deze verschillen zo spoedig mogelijk (indien materieel binnen de jaarrekeningtermijnen) uit te wisselen en op te lossen, zodat noodzakelijke correcties kunnen worden verwerkt en beide administraties op elkaar aansluiten.
- b) De gemeente bepaalt voor zichzelf de impact van (resterende) verschillen van de stappen 1,2 en 3 op de gemeentelijke jaarrekening. Zijn de verschillen niet van materiële invloed, dan

---

² Hoewel de budgetafsluiting dus later in het jaar plaats vindt (31 mei 2016), geeft de SVB al wel op 1 april een controleverklaring bij de verantwoording m.b.t. de door de SVB betaalde PGB bestedingen over de periode 1-1-15 t/m 31-12-15 (op kasbasis).

³ In de administratie moet het uiteindelijk op de cent nauwkeurig verwerkt worden (kan ook na afronden jaarrekening). Voor de jaarrekening kunnen bepaalde verschillen (als niet te materieel) blijven bestaan.

blijft de impact beperkt tot het (uiteindelijk) correct verwerken in de administratie en kan de gemeente ervoor kiezen de aldus bepaalde PGB-lasten en te verrekenen bedragen in de jaarrekening te verwerken en correcties in de volgende verslaggevingperiode op te nemen. Zijn de verschillen naar mening van de gemeente wel van materiële invloed op de gemeentelijke jaarrekening, dan kan er een effect op de verantwoording optreden en is een overweging voor de gemeente voor het uitstellen van het jaarrekeningtraject aan de orde om een en ander verder uit te zoeken, mede in relatie tot de SVB verantwoording en bijbehorende verklaring van 1 april. Zoals gebruikelijk in dergelijke situaties neemt het college vervolgens bij het verder opmaken van de jaarrekening hierover een standpunt in en verwerkt dat in de jaarrekening.

- c) Het is mogelijk dat de gemeente constateert dat er meer uitgegeven is door de SVB dan op basis van de beschikking verwacht kan worden (bijvoorbeeld omdat er een ambtshalve budget actief is geweest). Op basis van het bestuurlijk besluit Terugvorderen moet er van uit gegaan worden dat deze betalingen in de meeste gevallen niet teruggevorderd worden van de budgethouder. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de omvang van deze overschrijdingen zal zijn en op welke wijze deze zal worden bekostigd. Hierover is nadere besluitvorming nodig. De SVB zal deze hogere bestedingen wel ten laste van de gemeente verrekenen en rapporteren, de betrokken gemeente zal een dergelijke post in eerste instantie niet als PGB-last in de jaarrekening verwerken, maar opnemen als overlopend actief of vordering. Het is aan de gemeente bij de opmaak van de jaarrekening een standpunt in te nemen over de inbaarheid van deze vordering, mede aan de hand van de voortgang van het bestuurlijk overleg over de bekostiging van deze post. Dit kan er toe leiden dat de gemeente - uit hoofde van het voorzichtigheidsprincipe - in haar jaarrekening een voorziening zal opnemen voor (een deel van) deze vordering.

In stap 1 tot en met 4 is aangegeven wat van de gemeente maximaal kan doen om tot een adequate verantwoording van de PGB-lasten en daarmee samenhangende verrekeningen in de gemeentelijke jaarrekening 2015 te komen.

Een controle op de getrouwheid en de rechtmatigheid van de door de SVB betaalde PGB-bestedingen kan – behoudens een enkele uitzonderingssituatie zoals een gemeente met een gering aantal budgethouders, waarvan de gemeente zelf de bestedingen en de verleende zorg heeft kunnen vaststellen - niet door gemeenten worden uitgevoerd, maar is een aangelegenheid van de SVB en haar Audit Dienst⁴. Gemeenten zijn daarmee afhankelijk van de afrekening/verantwoording die door de SVB wordt opgesteld en de controlebevindingen van de Audit Dienst van de SVB voor de onderbouwing van eigen posten in de jaarrekening. Zoals in de inleiding is aangegeven, zal deze informatie voor gemeenten naar verwachting pas beschikbaar komen op 1 april 2016. Ook hiervoor geldt dat de impact van de bevindingen die de Audit Dienst van de SVB zal rapporteren, per gemeente moet worden afgewogen. In het geval dit naar verwachting voor het complete beeld van de gemeentelijke jaarrekening geen materiële invloed zal hebben, dan kan de gemeente ervoor kiezen deze bevindingen niet af te wachten en de jaarrekening op het reguliere moment op te stellen

---

⁴ Zie daarvoor ook deel 1 e.v. in de Controleprotocollen TR-PGB JW 1.0 en WMO 1.0, en paragraaf 3.8 in de Kadernota Rechtmatigheid van de BBV

en aan de raad aan te bieden. Het is daarbij wel van groot belang een adequate analyse van deze inschatting te maken en vast te leggen, zodat de accountant van de gemeente dit kan toetsen en in zijn oordeel betrekken⁵.

Stap 5: Bijstellen n.a.v. de controleverklaring van de SVB (1 april 2016)

- a) De SVB accountant geeft naar verwachting op 1 april 2016 de controleverklaring over de door de SVB betaalde PGB-bestedingen 2015 af. In de toelichting op de verklaring zullen de bevindingen m.b.t. fouten en onzekerheden op wetniveau toegelicht worden, onderverdeeld naar rechtmatigheid en getrouwheid, en 'vermijdbaarheid'. De rapportage zal informatie bevatten welke ondersteunend werkt in het duiden van de impact van de bevindingen op de gemeente. Met 'vermijdbaarheid' wordt de mate bedoeld waarin de fouten en onzekerheden een onvermijdbaar gevolg zijn van ingezette terugvalscenario's om PGB betalingen te kunnen waarborgen. De belangrijkste elementen van terugvalscenario's zijn: het instellen van ambtshalve budgetten en zorgovereenkomsten, verminderde declaratiecontroles en spoedbetalingen. Daarnaast hebben deze scenario's tot gevolgfouten geleid zoals combi-contract problematiek en registratie van zorgovereenkomsten onder de verkeerde wet.

De controle en bevindingen van de Audit Dienst van de SVB worden conform de bepalingen in de Standaarden NV COS per accountantskantoor gereviewd namens de gemeentelijke accountants. (zie ook het controleprotocol en de NBA-handreiking 1122). De review is erop gericht om de accountant van de gemeente in staat stellen inzicht te krijgen in de aard, reikwijdte, toereikendheid van de door de Audit Dienst SVB verrichte werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening en de bevindingen, verrichte fouten- en onzekerheden evaluatie naar aanleiding daarvan om zo vast te stellen in hoeverre de accountant gebruik kan maken van de door de Audit Dienst van de SVB verrichte werkzaamheden, het oordeel en de bevindingen naar aanleiding daarvan. De accountant van de gemeente zal vervolgens op basis hiervan vaststellen in hoeverre sprake is van de doorwerking van fouten- en onzekerheden naar de gemeentelijke jaarrekening en deze met de gemeente bespreken.

- b) Tegelijkertijd wordt ook van u als gemeente gevraagd de impact van de controleverklaring van de SVB accountant te bepalen op uw posten in de jaarrekening. Het huidige beeld is dat de controleverklaring niet goedkeurend zal zijn, maar dat de bijgeleverde rapportage nader inzicht zal geven in de omvang van de achterliggende problematiek en waar mogelijk relevantie voor uw gemeente, wellicht in combinatie met het resultaat van eventuele eigen interne controles.

Stap 6: Afronden van de jaarrekening en oordeelsvorming accountant (april 2016)

- a) Op basis van voorgaande stappen kunnen de post PGB Lasten en balansposten vastgesteld (of eventueel zo goed mogelijk geschat) worden.
Daarnaast zal in de regel sprake zijn van nog te verrekenen bedragen tussen de SVB en de

---

⁵ Zie ook paragraaf 3.2.2. Kadernota Rechtmatigheid BBV over legitieme afwezigheid afrekeningen.

gemeente, zijnde het verschil tussen de voorschotverlening en de daadwerkelijke betaalde bestedingen. Voorts kan sprake zijn van verschillen vanwege de ambtshalve verhogingen e.d. Voor de verwerking van deze post zie hetgeen onder stap 4 punt c is aangegeven. Ook kan er gewacht worden tot er voldoende (controle)informatie is om een redelijke schatting te kunnen maken.

- b) De accountant rondt de controle af en brengt zijn controleverklaring en het verslag van bevindingen bij de gemeentelijke jaarrekening uit (e.e.a. zal ook afhankelijk zijn van de voortgang in de afhandeling van de contracten/afrekening van de zorg in natura).
- c) Aanbieding van de jaarrekening aan de raad.

Het proces van budget- en jaarafsluiting bij de SVB loopt nog door tot juli 2016. Dit geldt ook voor de besluitvorming over de onrechtmatige betalingen (stap 4c). Deze trajecten strekken zich voorbij de wettelijke termijn waarbinnen gemeenten hun jaarrekening moeten opmaken, vaststellen en aanbieden aan GS van de provincie. Eventuele nagekomen correcties kunnen in het volgende verslagjaar worden verwerkt⁶.

Gevolgen voor de controleverklaring bij de gemeentelijke jaarrekening

Bij vele gemeenten zal de logische vraag heersen wat bovenstaande problematiek en stappen betekenen voor de (strekking van de) controleverklaring van de accountant op de gemeentelijke jaarrekening. Die vraag is in dit stadium helaas nog niet te beantwoorden. Daarvoor is het eerst nodig om de strekking van de controleverklaring van de SVB accountant te kennen, evenals de aard en omvang van de fouten en onzekerheden, zowel voor getrouwheid als rechtmatigheid. Daarnaast zullen zowel de accountant als de gemeente kennis nemen van de toelichting in de rapportage van de SVB (de verklaring zal weliswaar op wetniveau afgegeven worden, de bijgevoegde rapportage zal kengetallen per gemeente over budgetten en door de SVB betaalde PGB bestedingen bevatten welke nader inzicht kunnen verschaffen). E.e.a. zal gebruikt worden ter beoordeling van mogelijke effecten van de geconstateerde fouten en onzekerheden voor de jaarrekening van de gemeente. De gemeente kan deze onzekerheid in de jaarrekening verantwoorden en nader toelichten. In het kader van de getrouwheid en de rechtmatige totstandkoming van de PGB lasten kan de uiteindelijke strekking van de controleverklaring van de SVB accountant bij de PGB verantwoording, de geconstateerde fouten en onzekerheden, het ontbreken van Standaard 3402 NV COS assurance rapport bij het proces van door SVB betaalde PGB bestedingen, eventueel gereduceerd door de door de gemeente zelf verrichte interne beheersmaatregelen, er toe leiden dat de accountant onvoldoende of ontoereikende controle informatie ter beschikking heeft over (een deel van) deze post. De fouten en onzekerheden zullen dan door de accountant worden meegenomen in de fouten

---

⁶ Mocht het in een zeer uitzonderlijk geval toch leiden tot een aantasting van het beeld van de gemeentelijke jaarrekening, dan is het ter beoordeling door de betrokken gemeente en haar accountant om zoals geregeld te bepalen of de jaarrekening opnieuw zou moeten worden opgesteld.

en/of onzekerheden evaluatie. Hierover komt de NBA in maart met een nadere uiting inzake het Sociaal Domein. De wijze waarop dit zal plaatsvinden, zal door de lokale accountant, mede op basis van de NBA uiting, worden toegelicht na het beschikbaar komen van de controleverklaring van de SVB.

Wat wel reeds nu duidelijk is, is dat de in stap 1 t/m 4 genoemde activiteiten noodzakelijk zijn voor een gefundeerde fouten- en onzekerheidsevaluatie aan de kant van de SVB, en aan de kant van de gemeente daar sterk aan kunnen bijdragen.

Tevens werkt de SVB door aan het ontwikkelen van additionele informatie die de gemeente en haar accountant zal ondersteunen bij het waarderen van de PGB posten in de jaarrekening. De NBA werkt aan het verder inzichtelijk maken van de situaties waar de accountant van de gemeente zich voor gesteld kan zien met betrekking de gevolgen voor de controleverklaring bij de gemeentelijke jaarrekening, en zal daar haar leden over informeren. U zult over deze verdere werkzaamheden telkens goed geïnformeerd worden.

Tot slot

Gemeenten worden geconfronteerd met een PGB verantwoordingsproces over 2015 wat anders verloopt dan voorzien. Mede daardoor staat het jaarrekeningtraject onder druk. Deze handreiking is tot stand gekomen met inbreng van de VNG, de NBA, de SVB, commissie BBV en de ministeries VWS en BZK, en heeft tot doel u te helpen bij het omgaan met deze afwijkende situatie. Daarbij is zo goed mogelijk rekening gehouden met de bestaande verantwoordingsprocessen binnen de gemeente, maar is ook vastgesteld dat de extra activiteiten m.b.t. het afstemmen van budgetten en voorschotten nodig zijn om tot verantwoording te komen, en het feit dat de controleverklaring van de SVB later komt dan voorzien grote invloed heeft.

Uiteindelijk is het aan u als gemeente om te beslissen:

- op welke punten u noodgedwongen uw jaarrekeningproces aanpast aan de beschreven stappen (rekening houdend met ook andere processen),
- of dat u de beschreven stappen aanpast aan uw proces. Een concrete suggestie is om begin april de jaarrekening zoals gebruikelijk in het besluitvormingsproces te brengen, en tegelijkertijd nog ruimte te laten om de PGB post(en) op basis van nadere inzichten tijdens het besluitvormingsproces aan te passen.

Hopelijk heeft dit stappenplan u tenminste het inzicht gegeven om daarin een gefundeerde keuze te maken.

Schematische weergave van de stappen

Stappenplan opstellen PGB posten in de jaarrekening		jan-2016	feb-2016	mrt-2016	apr-2016	mei-2016	jun-2016	jul-2016
1	Bepalen van de Soll positie PGB lasten							
	Bepalen maximale soll positie op basis van basisregistratie gemeente							
	SVB mailt instructie en stelt bestanden beschikbaar met budgetinformatie		2+ 3 feb					
	Vergelijken en terugkoppelen verschillen soll positie en budgetten SVB		20-feb					
2	Afstemmen van de voorschotten							
	SVB mailt overzicht met door gemeente verstrekte voorschotten		1-feb					
	Vergelijken en terugkoppelen verschillen in voorschotten gemeente en SVB		20-feb					
3	Informatie inwinnen over de bestedingen							
	SVB verstrekt overzicht van bestedingen (onder voorbehoud)		medio feb					
	Verzamelen van informatie bestedingen (SVB overzicht en Portal SVB)							
	Extra bewerking obv forecastinformatie SVB							
4	Evaluatie van geconstateerde verschillen							
	Uitwisselen en waar mogelijk wegnemen van verschillen uit stap 1-3							
	Bepalen impact resterende verschillen op de jaarrekening							
	Optioneel: overgangspost / post nog te vorderen							
5	Bijstellen n.a.v. de controleverklaring van de SVB							
	beschikbaar komen controleverklaring SVB				1-apr			
	review accountantskantoren & gemeente							
6	Afronden van de jaarrekening en oordeelsvorming accountant							
	Vaststellen posten PGB							
	Afronding controle & verklaring gemeentelijke accountant							
	Aanbieding van de jaarrekening aan de raad							
	Externe mijlpalen							
	Controleverklaring SVB				1-apr			
	Budget- en jaarafsluiting SVB							
	Bestuurlijke besluitvorming onrechtmatige betalingen							